

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(listopad – prosinec 2018)

★ EU podniká kroky k účinnějším harmonizovaným normám v rámci jednotného trhu

Komise dne 22. listopadu představila akční plán, jehož cílem je zvýšit účinnost, transparentnost a právní jistotu při vytváření norem pro plně fungující jednotný trh. Účelem těchto do značné míry dobrovolných a průmyslem žádaných norem je snížit náklady, podpořit inovace, zajistit interoperabilitu mezi různými zařízeními a službami a pomoci společnostem vstoupit na různé trhy. Evropská unie harmonizuje normy v řadě oblastí, jako jsou chemické látky, stavební výrobky, kosmetika, hračky, zdravotnické prostředky či obaly. Dnešními kroky Komise reaguje na požadavky zúčastněných stran, aby evropský systém normalizace odrážel realitu rychlého technologického vývoje, nových ekonomických trendů a modelů hospodářského růstu a zároveň umožňoval součinnost s mezinárodními a celosvětovými normami. Komise chce zejména přijmout následující opatření: přijetí nevyřízených harmonizovaných norem; zefektivnění vnitřních rozhodovacích procesů; vypracování pokynů k praktickým aspektům provádění nařízení o normalizaci a průběžné rozšiřování počtu poradců posuzujících harmonizované normy.

Více informací je k dispozici zde: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6491_cs.htm

★ Komise informovala o pokroku dosaženém při snižování rizik v bankovní unii

Komise dne 28. listopadu vyhodnotila nejnovější vývoj týkající se snižování rizik v bankovním sektoru a pokrok dosažený v oblasti integrace a stability finančního systému EU. Finanční stabilita se v posledních letech výrazně zlepšila a snižování rizik v bankovním sektoru EU pokračuje dál trvalým tempem. V jiném sdělení Komise vyzývá k obnovení politické angažovanosti a úsilí k dokončení hlavních částí unie kapitálových trhů před volbami do Evropského parlamentu v květnu příštího roku. Spolu s dokončením bankovní unie má tento prvek zásadní význam pro rozvoj hospodářské a měnové unie a posílení mezinárodní úlohy eura.

Více informací je k dispozici v češtině zde: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6548_cs.htm

Akční plán Komise proti dezinformacím

Evropská komise dne 5. prosince zveřejnila nový Akční plán proti dezinformacím. Celá iniciativa vznikla v důsledku chemického útoku Salisbury (kauza novičok) a online ruských dezinformačních kampaní. Evropská rada vyzvala Komisi a Vysokou představitelku unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku k vypracování Akčního plánu do prosince 2018, s konkrétními návrhy pro koordinovaný přístup k potírání dezinformací, včetně vhodných mandátů a zdrojů pro relevantní Strategické komunikační týmy v rámci Evropské služby pro vnější činnost (dále jen „ESVČ“). Akční plán je postaven na již existujících iniciativách Komise a činnosti Pracovní skupiny East Strat Com (je součástí ESVČ). Plán chce dosáhnout vytyčených opatření prostřednictvím spolupráce Komise (zejména zvýšením aktivity zastoupení Komise v jednotlivých členských státech v tomto směru), Vysoké představitelky, členských států a Evropského parlamentu. Bere rovněž v potaz stanoviska členských států a diskuse jež k tomuto tématu proběhly v Radě. Klíčové bude také zapojení nejdůležitějších unijních partnerů – G7 a NATO. Akční plán si klade za cíl zajistit bezpečnost a férovost demokratických voleb, a to jak těch evropských, tak i prezidentských, národních a místních.

Akční plán je k dispozici v anglickém jazyce na internetové stránce ESVČ: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/54866/action-plan-against-disinformation_en

Modernizace práva obchodních společností

Dne 5. prosince zveřejnila Rada EU tiskovou zprávu o dosažení dohody ohledně modernizace pravidel EU pro obchodní společnosti, konkrétně usnadnění používání digitálních nástrojů a online procesů v komunikaci mezi společnostmi a veřejnými orgány (např. zakládání společností elektronicky, vytvoření národních vzorů dostupných online, poplatková pravidla a jejich nediskriminační uplatňování, zavedení principu jedné univerzální registrace, výměna informací mezi národními orgány, ukládání dokumentů poskytnutých společnostmi v jednotném formátu, více dostupných informací pro zájemce zdarma ve veřejných registrech, apod.). Následně 6. prosince o návrhu směrnice hlasoval rovněž Výbor JURI EP, proto se v brzké době očekává zahájení dialogu.

Návrh je k dispozici v anglickém jazyce zde : <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14828-2018-INIT/en/pdf>

Strategie a Akční plán ohledně e-justice

Rada pro spravedlnost a vnitřní věci (JHA Council) přijala dne 6. prosince Strategii a Akční plán ohledně e-justice pro období 2019-2023. Práce na e-justici se v tomto období zaměří na 3 hlavní cíle: zlepšit přístup k informacím v oblasti justice; pokračovat v digitalizaci soudních a mimosoudních řízení s cílem poskytnout snazší a rychlejší přístup k soudům; zajistit technické provádění a řízení vnitrostátních systémů e-justice k usnadnění propojení a interoperability mezi systémy členských států. Akční plán zahrnuje dva projekty navrhované CCBE, a to projekt Find a lawyer 2 a návrh na vytvoření pokynů ohledně umělé inteligence v justici.

Rada dále v rámci tohoto zasedání přijala závěry ohledně vzájemného uznávání, jejichž cílem je zlepšit důvěru a spolupráci mezi justičními orgány v EU, což je klíčové pro efektivní vzájemné uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí. V závěrech je vymezena řada praktických opatření, která by měla být provedena, a to mimo jiné: prosazování vzdělávání osob v právnických profesích; podpora výměny osvědčených postupů; podpora plného využívání možností, které nabízí Eurojust a Evropská justiční síť (EJS).

Rada se dohodla na postoji ohledně pravidel pro smlouvy o prodeji zboží

Rada dne 7. prosince přijala postoj ke směrnici o prodeji zboží, která má poskytnout jednotný právní rámec v celé EU a současně zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele. Směrnice stanoví společná pravidla ohledně některých požadavků souvisejících s kupními smlouvami uzavíranými mezi prodávajícím a spotřebitelem. Patří k nim pravidla týkající se souladu zboží se smlouvou, prostředků nápravy v případě nesouladu, způsobu jejich uplatnění a obchodních záruk. Směrnice vychází ze zásady maximální harmonizace, což znamená, že se od jejích požadavků nesmějí členské státy odchýlit. U některých požadavků však postoj Rady skýtá určitý prostor k tomu, aby země EU uplatňovaly přísnější přístup – např. v délce záruční doby. Směrnice stanoví, že do jednoho roku od okamžiku dodání zboží se bude předpokládat, že tento nesoulad existoval v době dodání, aniž by to spotřebitel musel prokazovat. Postoj Rady také uvádí, že zboží s digitálními prvky (např. tzv. chytré ledničky nebo chytré hodinky) má být upraveno pouze směrnicí o prodeji zboží, a nikoliv současně i směrnicí o digitálních službách. Pokud jde o možnosti nápravy pro spotřebitele v případě, že zboží není v souladu se smlouvou, zachovala Rada seznam možných prostředků nápravy obsažený v návrhu Komise, prodávající má navíc za určitých podmínek povinnost opravu nabídnout, což představuje důležitý krok v boji proti tzv. plánovanému zastarávání některých druhů zboží. Dohoda s Evropským parlamentem se očekává ještě do konce volebního období.

Rada se dohodla na revizi nařízení Brusel IIa

EU chce usnadnit a urychlit rozhodování o otázkách rodičovské zodpovědnosti a mezinárodních únosů dětí, které mají být uplatňovány přeshraničně. Rada dne 7. prosince přijala stanovisko k revizi takzvaného nařízení Brusel IIa, které stanoví pravidla pro příslušnost, uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti, jakož i pro únosy dětí v rámci EU. Nová pravidla zejména předpokládají: zavedení lhůt k rychlému zajištění případů; pravidla zakotvující povinnost umožnit dítěti vyjádřit své názory; úplné zrušení doložky vykonatelnosti pro všechna rozhodnutí ve věcech rodičovské zodpovědnosti a stanovení dostatečných záruk; jasnější ustanovení o umístění dítěte do jiného členského státu, včetně nutnosti získat souhlas pro všechna umístění, s výjimkou případů, kdy má být dítě umístěno s rodičem; harmonizace některých pravidel pro výkon rozhodnutí, který se nadále řídí právem členského státu výkonu, avšak nařízení obsahuje některé harmonizované důvody pro pozastavení nebo zamítnutí výkonu, čímž se rodičům a dětem poskytne větší právní jistota; jasnější pravidla pro oběh mimo-soudních dohod. Text předpokládá, že tyto dohody, například o rozvodu nebo rozluce, budou povoleny pouze v případě, že budou zvláště osvědčeny.

Nařízení o přeshraničním přístupu k elektronickým důkazům: Rada se dohodla na svém postoji

Rada se dne 7. prosince dohodla na postoji k návrhu nařízení o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech. Je nyní připravena zahájit jednání s Evropským parlamentem s cílem dosáhnout dohody do konce jeho stávajícího volebního období. Cílem nařízení je zavést alternativní mechanismus ke stávajícím nástrojům v oblasti mezinárodní spolupráce a vzájemné právní pomoci. Konkrétně se zaměřuje na problémy vyplývající z nestálé povahy elektronických důkazů a aspektu „ztráty umístění“ a stanoví nové postupy pro rychlý, účinný a účelný přeshraniční přístup.

Nová pravidla zejména vytvářejí evropské předávací a uchovávací příkazy, které mohou být vydány za účelem získání nebo uchování elektronických důkazů bez ohledu na to, kde se dotčené údaje nacházejí, a dále stanoví, že: příkazy se mohou vztahovat na jakoukoli kategorii údajů – údaje o účastníkovi, o přístupu, o transakcích a o obsahu; vyžádané údaje lze použít pouze pro účely, pro něž byly získány, s výjimkou využití k zabránění bezprostřednímu a závažnému ohrožení veřejné bezpečnosti vydávajícího členského státu nebo jeho základních zájmů, nebo pro účely řízení, pro něž mohl být vydán předávací příkaz; stanoví povinnou deseti denní lhůtu pro provedení předávacího příkazu, která v řádně odůvodněném naléhavém případě může být zkrácena na šest hodin; poskytovatelům služeb, kteří nesplní příkaz, mohou být uloženy sankce ve výši až 2 % celkového celosvětového ročního obrátu za předchozí finanční rok; vytvářejí systém oznamování pro údaje o obsahu v případech, kdy se vydávající orgán domnívá, že osoba, o jejíž údaje je žádáno, nepobývá na jeho území.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: http://dsms.consilium.europa.eu/952/Actions/Newsletter.aspx?messageid=26690&customerid=4663&password=enc_4344394231324541_enc

Reforma Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS)

Rada EU publikovala 11. prosince tiskovou zprávu o tom, že EU chystá reformu pravidel pro výměnu informací z trestních rejstříků občanů nečlenských států EU. Rada se s Evropským parlamentem dohodla na vytvoření centrální databáze odsouzených občanů třetích zemí, či osob bez státní příslušnosti, v rámci systému ECRIS. Regulace bude specifikovat, jaké údaje se budou o předmětných osobách uchovávat, a také kdo bude mít do databáze přístup. Databáze bude obsahovat pouze identifikační údaje dané osoby, podrobnějšími informacemi ohledně odsouzení bude i nadále disponovat pouze odsuzující stát. Reforma systému ECRIS sestává z nařízení zakotvujícího centralizovanou databázi a ze směrnice, která doplňuje dosavadní rámec.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: http://dsms.consilium.europa.eu/952/Actions/Newsletter.aspx?messageid=26927&customerid=43072&password=enc_565235613163363238333635_enc

Dohoda EU o nových pravidlech na podporu boje proti podvodným bezhotovostním platbám

Dne 11. prosince publikovala Rada zprávu o dosažení dohody s Evropským parlamentem ohledně nových pravidel pro posílení boje proti podvodným bezhotovostním platbám. Směrnice novelizuje existující pravidla, aby byly jasné a rámcově technologicky neutrální. Dále nová úprava eliminuje operační překážky, které ztěžují vyšetřování a trestní stíhání a zároveň zvyšuje obecné povědomí o podvodných taktikách. Konkrétně směrnice rozšiřuje rámec trestných činů tak, aby zahrnovaly i transakce prostřednictvím virtuálních měn; harmonizuje definice některých trestných činů páchaných online, harmonizuje trestní sazby fyzických osob, zakotvuje pomoc a poučení obětem, nebo vyjasňuje příslušnost v přeshraničních podvodech a další. Směrnice poskytuje minimální úroveň standardů, členské státy proto mohou stanovit přísnější pravidla.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/12/11/agreement-on-new-rules-to-fight-non-cash-payment-fraud/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Agreement+on+new+rules+to+fight+non-cash+payment+fraud

Nové pokyny k usnadnění přístupu k dokumentům Evropské komise

Komise publikovala dne 12. prosince dva dokumenty – pokyny k usnadnění přístupu k dokumentům Komise. První dokument obsahuje pokyny a vzory pro použití dobrovolných „kruhů důvěrnosti“ pro přístup k dokumentům. Kruh důvěrnosti je dohodnutá procedura zveřejnění, prostřednictvím které má omezený okruh jednotlivců přístup k utajovaným informacím Komise. Druhý dokument je aktualizovanou verzí pokynů z roku 2012 o obchodních tajemstvích a dalších utajovaných informacích, včetně aktualizované judikatury a praktických informací pro společnosti, které se dovolávají mlčenlivosti v antimonopolních řízeních. Oba dokumenty jsou součástí kontinuální práce Komise na zvyšování transparentnosti hospodářsko-soutěžních řízení a záruk spravedlivého procesu a právo společností na obhajobu.

Oba dokumenty jsou k dispozici v anglickém jazyce zde: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/conf_rings.pdf a zde: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/business_secrets_en.pdf

Štít mezi EU a Spojenými státy na ochranu soukromí: Druhý přezkum ukazuje zlepšení

Dne 19. prosince zveřejnila Komise zprávu o druhém výročním přezkumu fungování štítu EU-USA na ochranu soukromí. Letošní zpráva ukazuje, že USA i nadále zajišťují odpovídající úroveň ochrany osobních údajů předávaných v rámci štítu na ochranu soukromí z EU do zúčastněných společností v USA. Orgány USA přijaly v návaznosti na doporučení Komise uvedená v loňské zprávě opatření, díky nimž rámec funguje lépe. Komise však očekává, že orgány USA jmenují do 28. února 2019 stálého ombudsmana, který nahradí toho současného zastupujícího. Existence ombudsmana je důležitým mechanismem, který zajistí řešení stížností týkajících se přístupu orgánů USA k osobním údajům.

Podrobnosti ohledně zavedených opatření jsou k dispozici zde: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6818_cs.htm

Komise informovala o vstupu pravidel k vyhýbání se dani z příjmu právnických osob v platnost

Pravidla vycházejí z celosvětových standardů týkajících se eroze základu daně a přesouvání zisku, které vypracovala OECD v roce 2015, a měla by pomoci zabránit tomu, aby byly z EU odčerpávány zisky do jiných zemí a nebyly zde zdaněny. Všechny členské státy budou nyní zdaňovat zisky přesunuté do zemí s nízkým zdaněním, v nichž společnost nemá žádnou skutečnou hospodářskou činnost (pravidla týkající se ovládaných zahraničních společností). S cílem odradit podniky od používání

nadměrných úrokových plateb k minimalizaci daní členské státy omezí částku čistých úrokových nákladů, které může společnost odečíst od svých zdanitelných příjmů (pravidla pro omezení odpočitatelnosti úroků). Členské státy budou tak moci bojovat proti systémům vyhýbání se daňovým povinnostem v případech, u nichž nelze použít jiná ustanovení proti vyhýbání se těmto povinnostem.

Další pravidla upravující hybridní nesoulady, která mají bránit tomu, aby společnosti ve snaze vyhnout se zdanění zneužívaly nesoulad v daňových předpisech dvou různých zemí EU, jakož i opatření k zajištění toho, aby zisky z aktiv, jako je duševní vlastnictví, které byly přesunuty z území členského státu, byly rovněž v této zemi zdanitelné (pravidla zdanění při odchodu), vstoupí v platnost od 1. ledna 2020.

Více informací je k dispozici v češtině zde: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6853_cs.htm

FRA vydala Příručku k předcházení nezákonného profilování dnes i do budoucna

Agentura EU pro základní práva (FRA) publikovala v prosinci svou Příručku k předcházení nezákonného vytváření profilů dnes i do budoucna. Vytvářením profilů se dle příručky má na mysli sběr neměnných (výška), či měnných (oblečení) osobních charakteristik jednotlivců, které jsou využívány jak orgány ve vykonávacím řízení, tak i celní správou a policií. S rozvojem technologií dochází totiž k nárůstu případů používání takového profilování v různých souvislostech a musí tak být činěno za podmínek, aby nedocházelo k porušení práva na soukromí, ochrany osobních údajů, či aby nedocházelo k diskriminaci. Příručka popisuje, co to profilace je, praktické příklady jejího využití a zejména pokyny, jak se nezákonnému profilování vyhnout.

Celý text příručky je k dispozici na internetové stránce v anglickém jazyce: https://fra.europa.eu/en/publication/2018/prevent-unlawful-profiling?pk_campaign=FRA-Alerts-Newsletter&pk_source=newsletter

Judikatura SDEU

Rozsudek ve spojených věcech C-138/17 P, C-146/17 P, C-150/17 P, C-174/17 P a C-222/17

Soudní dvůr zrušil povinnost nahradit škodu včetně úroků uloženou Evropské unii Tribunálem Evropské unie z titulu nákladů na bankovní záruku vynaložených několika podniky v souvislosti s nepřiměřenou délkou soudního řízení před Tribunálem Evropské unie.

V únoru 2006 podaly společnosti Gascogne Sack Deutschland (původně Sachsa Verpackung), Gascogne (původně Groupe Gascogne), Kendrion, ASPLA a Armando Álvarez k Tribunálu Evropské unie žalobu směřující ke zrušení rozhodnutí Komise vydaného vůči nim ve věci kartelové dohody v odvětví s průmyslovými pytli, které Tribunal zamítl. Soudní dvůr je však potvrdil a konstatoval, že soudní řízení před Tribunálem probíhalo nepřiměřeně dlouho a dotčené společnosti mohly podat žalobu na náhradu škody, aby získaly náhradu újmy, která jim případně vznikla v důsledku průtahů při vyřizování jejich věci.

V roce 2014 a 2015 podaly všechny tyto společnosti k Tribunálu žalobu na náhradu škody proti Evropské unii a domáhaly se náhrady újmy vzniklé v důsledku délky řízení před Tribunálem. V roce 2017 podala Evropská unie a dotyčné společnosti s výjimkou společnosti Kendrion kasační opravný prostředek proti rozsudkům Tribunálu.

Rozsudky ze dne 13. prosince Soudní dvůr nejprve odmítl argument společnosti Kendrion, že z důvodu, že je Evropská unie zastoupená Soudním dvorem Evropské unie, musí být to, že Soudní dvůr vyřizuje její věc, považováno za střet zájmů. Soudní dvůr dále připomenul, že to, že Tribunal nesplnil povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě, porušuje unijní právo v takové míře, že může být založena finanční odpovědnost Unie za újmu vzniklou v této souvislosti hospodářským subjektům, existuje-li mezi porušením práva a uplatňovanou újmou příčinná souvislost, která v tomto dle SDEU případně neexistuje.

Za těchto okolností Soudní dvůr zrušil napadené rozsudky v rozsahu, v němž Tribunal přiznal dotčeným společnostem náhradu majetkové újmy spočívající v placení nákladů na jejich bankovní záruku, a zamítl návrh těchto společností na náhradu újmy z tohoto titulu.

Více informací je k dispozici zde: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-12/cp180199cs.pdf>

Judikatura ESLP

Trvalé vyloučení Ukrajinské advokátky ze zastupování před ESLP

ESLP rozhodl 12. prosince o zákazu zastupování před ESLP pro ukrajinskou advokátku paní Tselovalnichenko s ohledem na její podvodné a zneužívající chování. Zejména v řadě předložených stížností paní Tselovalnichenko překládala dokumenty, které měly zjevné známky padělání; v několika dalších případech podala stížnosti jménem již zemřelých stěžovatelů, aniž by informovala ESLP o jejich úmrtí. Stěžovatelé zastoupeni paní Tselovalnichenko, jejichž stížnosti nebyly dosud notifikovány vládě žalovaného státu, si mohou kdykoli zvolit nového právního zástupce. Stěžovatelé zastoupení paní Tselovalnichenko, jejichž stížnosti již byly oznámeny vládě žalovaného státu a právní zastoupení ve věci je povinné, jsou žádáni, aby si zvolili nového právního zástupce. Ukrajinská vláda byla vyzvána, aby informovala ukrajinskou národní advokátní komoru o rozhodnutí ESLP a jeho důvodech.

Více informací je k dispozici v tiskové zprávě v anglickém jazyce zde:
[https://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{"itemid":\["003-6278920-8183048"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng-press#{)

Odbor mezinárodních vztahů ČAK